

Nr 129.

Av herr **Vennerström**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående undanröjande av förefintliga bestämmelser, som hindra kvinnors tillträde till civil statstjänst på samma villkor som för män.

Kvinnornas rättfärdiga kamp att å samhällets olika områden nå full jämställighet med männen vinner seger efter seger. 1918 års urtima riksdag gjorde kvinnan i det kommunala livet till mannens jämlike. 1919 års lagtima riksdag har sig förelagt att fullfölja rösträttskompromissen, så att kvinnans medborgerliga frigörelse kommer till stånd även i politiskt hänseende. Samtliga vänsterpartier äro ense om att kvinnan politiskt lika väl som kommunalt skall ha samma rättighet som mannen. Till och med högern har nödgats godtaga principen om kvinnans politiska jämställighet med mannen, ehuru den förbehållit sig rätten att senare ta ställning till den praktiska utformningen. Här står sålunda kvinnans frigörelsesträvande inför slutmålet. Kvinnorna befrias från den stämpel av medborgerlig mindervärdighet, som under gångna sekler till samhällets och de maktägandes skam varit dem oförtjänt påtryckt.

Men även efter denna seger har kvinnan att brottas med många hinder, som fördomarna resa i vägen för hennes obegränsade erkännande såsom mannens medborgerliga jämlike. Alltjämt utestänger samhället kvinnan från olika slag av statstjänst, dit mannen ensam förbehålles rätt till anställning. Som motiv för denna samhällets partiskhet till kvinnans nackdel kan icke med fog anföras mindre intresse och mindre duglighet hos kvinnan än hos mannen. Det är kvinnans egenskap av att vara kvinna,

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 4 saml. 50 häft. (Nr 129—131.)

som enligt nuvarande lagar och förordningar uteslutit henne från åtskilliga betydelsefulla områden av medborgerligt arbete, där hennes insatser för visso skulle kunna vara till allmänt gagn. Hit höra vissa befattningar inom den administrativa och judiciella förvaltningen. Varför skulle icke kvinnor likaväl som män kunna till heders fylla sin plats inom ämbetsverk, vid domstolar, i skolor o. s. v.? Under världskriget har särskilt inom krigförande stater kvinnornas lämplighet för en del arbetsområden, som förut ansetts lämpade blott för män, blivit prövad med ett överraskande gott resultat. Det finnes ingen anledning antaga, att Sveriges kvinnor äro annorlunda eller sämre funtade än andra länders kvinnor. Konsekvensen och rättfärdigheten, som i detta fall sammanfalla med samhällsnyttan i bästa bemärkelse, kräva ock, att statsmakterna, då de gå att grunda Sveriges statsskick å jämlikhetens och demokratiens idéer, helt utplåna könsstrecket från samhällslivets alla grenar.

Sveriges södra grannland, Danmark, bereder sig nu att taga detta konsekventa steg. Danmarks statsminister Zahle har den 14 januari i år i Folketinget framlagt följande lika korta som klara och betydelsefulla lagförslag: »Kvinder har under samme Betingelser som Mænd Adgang til alle ved Lov bestemte Tjenestillinger og Hverv under Stat og Kommune, militære ene undtaget, hvorhos Kvinder lige med Mænd skal være pligtige til at overtage alle borgerlige Ombud.» Detta krav om kvinnans fullständiga jämställighet med mannen, som nu genomföres, restes i föl av den i Folketinget då invalda fru Elna Munch. Reformen kan sägas vara en logisk konsekvens av den författningsreform, som skänkte Danmarks kvinnor samma politiska rättigheter som Danmarks män.

Ett par kvinnliga organisationer ha nyligen vädjat till Sveriges regering att taga initiativet till en liknande reform som den nu i Danmark föreliggande. För den riksdag, som inom kort skall — det hoppas vi — låta Sveriges kvinnor bli delaktiga av samma politiskt medborgerliga värde som Danmarks kvinnor, borde det vara en hederssak att undanröja alla hinder för deras tillträde till alla civila statstjänster i samma omfattning, som föreslås i det danska lagförslaget. Riksdagen borde känna det som en plikt att med all sin auktoritet ställa sig bakom de svenska kvinnornas vädjan till regeringen.

Vi föreslå härmed,

att riksdagen anhåller, att Kungl. Maj:t ville antingen på administrativ väg, där detta låter sig göra, undanröja förefintliga bestämmelser, som hindra kvinnornas tillträde till civil statstjänst på samma villkor

som för män, eller ock utarbete och för riksdagen framlägga de lagförslag, som för uppnående av samma syfte äro nödvändiga.

Stockholm den 20 januari 1919.

Ivar Vennerström.

Nr 130.

Av herr **Sjölander**, om indragning till staten av vissa krigstidsvinster å handel med fastigheter m. m.

(Återtagen.)
